

Predikan på söndagen efter alla helgons dag 4 nov 2018 i Västerorts kyrkan

Evangeliet enligt Lukas kapitel 12, vers 4 - 7

Jag säger till er som är mina vänner: Låt er inte skrämmas av dem som kan döda kroppen men sedan inte kan göra mer. Jag skall tala om för er vem ni skall frukta. Frukta honom som kan döda och sedan har makt att kasta ner i helvetet. Ja, jag säger er: honom skall ni frukta. Säljs inte fem sparvar för två kopparslantar? Men ingen av dem är glömd av Gud. Och till och med hårstråna på ert huvud är räknade. Var inte rädda, ni är mer värda än aldrig så många sparvar.

Det finns två presentationer, två beskrivningar, av Gud i denna berättelse och jag har inte kunnat bestämma mig för vilken jag ska ta mig an. Vid ett första, andra och tredje, påseende är de alldeles för olika varandra för att få ihop till en.

Den första beskrivningen bygger på skrämsel och hot *Frukta honom som kan döda och sedan har makt att kasta ner i helvetet*. Lite som Röde orm, Vikingakungen som i Frans G. Bengtssons bok med samma namn, erbjöd det kristna dopet till sina undersåtar med orden *Låt er döpas till Kristus eller så hugger jag huvudet av er*.

Skrämsel och hot kan vara ett effektivt sätt att få det som man vill, skrämsel och hot har använts för att få människor till tro men det är knappast en bra väg att presentera Gud, eller tron på Gud, på. Men det skulle kunna vara spännande att fördjupa.

Den beskrivningen bygger på närvaro och högt människovärde: *Säljs inte fem sparvar för två kopparslantar? Men ingen av dem är glömd av Gud. Och till och med hårstråna på ert huvud är räknade. Var inte rädda, ni är mer värda än aldrig så många sparvar*. Om man bortser från den eventuellt orättvisa rangordningen av värdet i de olika delarna av skapelsen, jag tänker på berättelsen ur sparvens perspektiv, så är det en helt annan presentation

av Gud och tron på Gud. Som också den skulle vara spännande att fördjupa.

Vilken ska jag välja? Jag singlar slant, låter slumpen avgöra. På tal om slumpen så kommer jag att tänka på ett citat från teologen och biokemisten Arthur Peacocke *Gud verkar aktivt mellan slump och nödvändighet...* så vi får se! Krona eller Klave eller vad man nu ska säga med en femkrona i handen, hittar liksom ingen klave och så är det kronor på båda sidor. Femma eller Kung kan vi säga. Femma för *Skrämsel och Hot* och Kung för *Närvaro och värde*.

Det blev Kung... *Gud verkar aktivt mellan slump och nödvändighet*. För det är väl närmast att beskriva som en nödvändighet att presentera Gud som närvaro med en stor omsorg om människan och skapelsen snarare än att presentera Gud som rädsla och hot.

Så här i allhelgonatid, då många människor besöker gravar, kapell och kyrkor för att hedra och minnas nära och kära som dött, så går mina tankar först och främst till alla dessa gravar som bara gås förbi. Många av dem igenväxta och med stenarna lite sneda, namn och datum och år börjar liksom förvinna. Minnet av ett liv tynar bort. Det finns en djup tragik i detta. En tragik som förmodligen avspeglar hur vi lever med varandra och som då också får konsekvenser kring hur vi vårdar minnet av livet. Jag mötte en av våra gäster från kafét på torget i fredags och frågade hur det var. Och uppenbarligen har vi lärt känna varandra så bra att han valde att vara uppriktig och inte bara svara slentrianmässigt att det var *Ok, Bra* eller *Dåligt*... Han sa: *Det är inte alls bra, jag är så fruktansvärt ensam hela tiden*.

Att vara ensam i livet brukar innebära en ensamhet också efter döden. Alla dessa gravar som bara gås förbi, alla dessa människor som bara gås förbi. Det är ytterst allvarligt, allvarligt och tragiskt.

Det är just detta som dagens evangelium, i alla fall den del av det som *slumpen* valde åt oss, vill förklara för oss med orden: *Ingen av dem är glömd av Gud*. En i sig helt omöjlig tanke, det finns och har funnits kolossalt många sparvar och andra fåglar, hundar, katter, kor, lejon, myror... för att inte tala om människor. Vi är ungefär 7.3 miljarder människor på jorden och sedan Jesu tid har det varit i runda slängar... oräkneligt många. Så den logiska bärkraften i att inget levande någonsin skulle vara glömt av Gud är inte särskilt stark. Men den ologiska, den obegripliga, den trosmässiga tanken är oerhört tilltalande och långt mer kraftfull och bärande. Och tanken på en Gud som inte glömmet någon enda av oss bjuder in oss i det där spelrummet mellan det logiska och det ologiska, mellan det vetbara och det trosvisa, mellan vitsen med att kunna förstå och beskriva och vitsen med att inte förstå och inte kunna beskriva. Det är där livet blir till, det är där känslan av tillhörighet blir till, det är där möjligheten att inte behöva vara och känna sig ensam blir till. Ingen är glömd av Gud.

Dagens tema är vårt evighetshopp och frågorna om evigt liv i evangelierna är många, långt fler och långt vanligare än i vår tid. Så gott som varje gång Jesus får frågan om hur människan ska få evigt liv svarar han med ett svar som gäller livet här och nu; *Allt vad ni har gjort mot dessa mina minsta...* Det är ett envist påtalande för en många gånger döv lyssnarskara, en lyssnarskara som så envist vill veta hur det ska gå sen och inte är särskilt intresserad av här och nu.

Hur är det för oss? Frågar vi efter hur det ska bli sen, senare, efter döden? Gör du det? Gör jag det? Nej, det gör jag faktiskt inte. Jag kanske borde göra det så att också jag fick påminnelser om hur viktigt det är med livet här och nu. Vi kanske borde utmanas att se på våra dagar, vad vi gör av dem, hur vi är mot andra, hur vi lever i förhållande till miljön osv. Vi behöver ständiga påminnelser om värdet av det liv vi har att leva, de relationer vi står i, den värld och jord vi älskar, det som är här och nu. Så oavsett vilka frågor vi ställer, oavsett

om vi funderar på livet senare, eller på det som varit så vill evangeliet påminna oss om att det är livet här och nu som gäller. Och om vi omfattar en tro på en evighet med Gud, vilket väl känns lite sådär kan jag tycka, hur blir den egentligen?

Ja, visst ja, vi skulle tillåta oss spelrummet mellan det logiska och det ologiska, det begripliga och det obegripliga.

Ok, det eviga livet, vårt evighetshopp, kan aldrig formuleras så att det bara hör hemma där och då, utan handlar alltid om här och nu.

Och behöver vi bilder, fantasier, förhoppningar som bygger på hur det blir där och då så är det helt ok, så länge de syftar till att berika livet här och nu.

För här och nu lever vi i den ständiga påminnelsen om att livet är så värdefullt, sparvar och människor är så värdefulla att ingen, ingen är glömd av Gud. En närhet och ett värde som borde locka till att också vi skulle uppmärksamma alla sparvar och människor och minnas, förhålla oss till, komma ihåg varandra. Ingen ska behöva känna sig glömd.

Låt er inte skrämmas, börjar evangelieberättelsen. Var inte rädda för livet! Varken det som kan, och kanske till och med ska, komma sedan eller det som är här och nu. Livet är inget att vara rädd för.

Jag måste säga det ganska ofta till mig själv, nästan som ett mantra för att hålla uppgivenheten stången.

Livet är inget att vara rädd för, livet är till för att levas och för att leva livet behöver vi odla vissa perspektiv mer än andra.

Ett av de viktigaste perspektiven är att inte alltid utgå från sig själv, inte alltid söka mening i hur det går för en själv, utan inse att jag, att du, är alltid en del av en större gemenskap, ett större sammanhang där vi bidrar med olika delar. Helheten blir till i gemenskap och i gemenskap kan vi se att vi bidrar var och en. Den insikten kan ge oss en självbild där det blir tydligt att vi har ett värde, var och en av oss, ingen glömd, ingen glömd.

Hur sjöng vi i den där söndagsskolvisan? *Jag kan inte vad du kan och du kan inte vad jag kan men Gud har en uppgift som passar för dig och en annan som passar för mig.*

Vi sjunger psalm 256

Tanken på att vara ihågkommen av Gud kan mota bort mycket rädsla. Känslan och erfarenheten av att vara ihågkommen av Gud kan utmana rädslan. Men för att tanken ska bli en känsla och sedan en erfarenhet måste vi komma ihåg varandra, se varandra, uppmuntra varandra. Vi måste bidra till att bryta ensamhetens gissel. Det handlar om hur vi kan inspireras av Gud själv, Gud för vilken inte en enda av oss är glömd, inspireras av Gud så att vi orkar odla vår närhet till livet snarare än vår rädsla för livet och så att vi vågar odla varje människas unika värde för vår egen och för andra människors skull. Däri ligger vårt evighetshopp!

*Var inte rädd, det finns ett hemligt tecken,
ett namn som skyddar dig nu när du går.
Din ensamhet har stränder in mot ljuset.
Var inte rädd, i sanden finns det spår.* Y. Eggehorn

*Så segrar inte döden fast åren har sin gång.
Så stannar inte tiden Den börjar bara om.
För sångerna om livet som aldrig kan förstummas
ska nya röster sjunga. Sångerna om frihet, om rättvisa och fred.
Sångerna om folket som aldrig kan slås ned
Sångerna om kärlek som aldrig kan förstummas...* M. Wiehe

*Var inte rädd, det finns en mörklagd hamn.
Du ser den inte nu, men färdas dit.* Y. Eggehorn

Nog finns det mål och mening i vår färd men det är vägen, som är mödan värd.
K. Boye

Amen